

**PARLEMENT DE LA RÉGION
DE BRUXELLES-CAPITALE**

SESSION ORDINAIRE 2012-2013

28 JUIN 2013

PROPOSITION D'ORDONNANCE

**visant à supprimer les droits de succession
entre époux et cohabitants légaux portant sur le
logement familial commun**

(déposée par MM. Vincent DE WOLF (F),
Olivier de CLIPPELE (F), Mme Marion LEMESRE (F)
et M. Willem DRAPS (F))

Développements

Le droit de succession entre époux ou cohabitants légaux est une taxation qui est mal perçue par le survivant, d'autant plus lorsqu'il s'agit de la résidence principale.

D'une part, il doit subir la perte de son compagnon ou de sa compagne de vie, et d'autre part il doit subir une taxation sur sa propre résidence, dans laquelle ils ont vécu ensemble depuis de nombreuses années.

En outre, le fait de devoir payer des droits de succession pour conserver sa propre résidence paraît totalement inique. Il s'agit d'une double taxation étant donné que le couple a déjà payé les droits de mutation lors de l'achat de cette résidence.

La France a complètement supprimé les droits de succession entre époux mariés sous le régime de la communauté universelle.

En Belgique, la Flandre a exonéré le logement familial aux droits de succession à compter du 1er janvier 2007 entre époux, entre les cohabitants légaux ou entre les personnes cohabitantes de fait depuis trois ans.

Par ailleurs, au sentiment d'injustice s'ajoute l'augmentation constante de ces dernières années des prix d'un logement moyen, couplée à la non-indexation des barèmes requis depuis bientôt près de 30 ans.

Ceci implique un alourdissement des droits à payer.

**BRUSSELS
HOOFDSTEDELIJK PARLEMENT**

GEWONE ZITTING 2012-2013

28 JUNI 2013

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE

**tot afschaffing van de successierechten tussen
echtgenoten en wettelijk samenwonenden op de
gezinswoning**

(ingediend door de heren Vincent DE WOLF (F),
Olivier de CLIPPELE (F), mevrouw Marion
LEMESRE (F) en de heer Willem DRAPS (F))

Toelichting

De successierechten tussen echtgenoten of wettelijk samenwonenden zijn een belasting die hard aankomt bij de langstlevende, vooral wanneer het gaat over de hoofdverblijfplaats.

Enerzijds moet hij het verlies van zijn levensgezel verwerken en anderzijds moet hij belasting betalen op zijn eigen woning, waarin hij vele jaren samengewoond heeft met zijn partner.

Bovendien is het zeer onbillijk dat men successierechten moet betalen om zijn eigen woning te behouden. Het is dan nog een dubbele belasting, aangezien het koppel al de rechten van overgang betaald heeft bij de aankoop van de woning.

Frankrijk heeft de successierechten tussen echtgenoten die gehuwd zijn onder het stelsel van gemeenschap van goederen volledig afgeschaft.

In België, heeft Vlaanderen, met ingang van 1 januari 2007, de gezinswoning vrijgesteld van successierechten tussen echtgenoten, wettelijk samenwonenden of tussen personen die sinds drie jaar samenwonen.

Naast het gevoel onrechtvaardig behandeld te worden, komt nog het feit dat de prijs van een middelgrote woning de jongste jaren voortdurend gestegen is en dat de toepasselijke belastingschalen al bijna 30 jaar niet meer geïndexeerd zijn.

Daardoor zijn er meer belastingen verschuldigd.

Exemples de taxation de la résidence principale en ligne directe :

Voorbeelden van de belasting op de hoofdverblijfplaats in rechte lijn :

Maisons Woningen	1980		2012		Augmentation du prix Stijging van de prijs	Augmentation des droits de succession Stijging van de successierechten
	Prix moyen Gemiddelde prijs	Droits de succession Successierechten	Prix moyen Gemiddelde prijs	Droits de succession Successierechten		
Bruxelles Brussel	49.126	1.470	379.968	48.642	+ 673 %	+3.209 %
Wallonie Wallonië	34.278	1.330	204.600	10.852	+ 497 %	+ 716 %

Ces calculs tiennent compte de l'abattement, tout en précisant qu'en vertu de l'article 60ter § 3 (Région Wallonne) et 60^{quater} (Région Bruxelloise), le passif non spécifiquement rattaché à l'achat d'un immeuble déclaré dans la déclaration de succession, est imputé en premier lieu sur l'actif à taxation réduite, ce qui diminue légèrement le bénéfice de l'abattement actuel¹.

Malgré l'abattement, on peut constater que la taxation a augmentée nettement plus fortement que les prix, par le fait de l'absence de révision des barèmes fiscaux depuis 1977. Tant à Bruxelles qu'en Wallonie, la taxation passe au tarif de 24 % à partir de 250.000 euros et à 30 % à partir de 500.000 euros. Ces montants sont identiques à ceux qui existaient il y a plus de 30 ans.

Le tableau montre que pour une habitation identique :

A Bruxelles : avec une augmentation de valeur de près de 700 % en 30 ans, les droits de succession sur un logement hérité en ligne directe ont augmenté de près de 3.200 %.

En Wallonie : avec une augmentation de valeur de près de 500 % en 30 ans, les droits de succession sur un logement hérité en ligne directe ont augmenté de plus de 700 %.

Vincent DE WOLF (F)
Olivier de CLIPPELE (F)
Marion LEMESRE (F)
M. Willem DRAPS (F)

Die berekeningen houden rekening met het abattement, met dien verstande dat, krachtens artikel 60ter; § 3 (Waals Gewest) en 60^{quater} (Brussels Gewest), het passief dat niet specifiek te maken heeft met de aankoop van een gebouw opgenomen in de aangifte van nalatenschap eerst aangerekend wordt bij het actief tegen verminderde heffing, wat het voordeel van het huidige abattement iets vermindert¹.

Ondanks het abattement, kan men vaststellen dat de heffing netto veel sterker gestegen is dan de prijzen, omdat de belastingschalen sinds 1977 niet meer aangepast zijn. Zowel in Brussel als in Wallonië geldt een heffing van 24 % vanaf 250.000 euro en van 30 % vanaf 500.000 euro. Die tarieven zijn al meer dan dertig jaar dezelfde.

Uit het overzicht blijkt voor eenzelfde woning het volgende :

In Brussel : als gevolg van een stijging van de waarde met bijna 700 % in 30 jaar tijd, zijn de successierechten op een woning die in rechte lijn geërfd wordt met bijna 3.200 % gestegen.

In Wallonië : als gevolg van een stijging van de waarde met bijna 500 % in 30 jaar tijd, zijn de successierechten op een woning die in rechte lijn geërfd wordt met bijna 700 % gestegen.

¹ Dans le tableau, l'abattement a été réduit à raison de 300 euros forfaitairement.

¹ In het overzicht is het abattement forfaitair met 300 euro verminderd.

PROPOSITION D'ORDONNANCE**visant à supprimer les droits de succession
entre époux et cohabitants légaux portant sur
le logement familial commun***Article 1er*

La présente ordonnance règle une matière visée à l'article 39 de la Constitution.

Article 2

L'article 60ter du Code des droits de succession est complété par un § 2, rédigé comme suit :

« § 2. Sans préjudice de l'éventuelle application du § 1er, l'obtention de droits dans le logement qui servait de logement familial au défunt et son époux ou cohabitant au moment du décès, est complètement exonéré entre époux et entre cohabitants légaux aux conditions reprises ci-dessous.

Pour l'application de la présente disposition, on entend par logement familial, la résidence principale commune du défunt et de son époux ou cohabitant légal survivant. Un extrait du registre de la population constitue une présomption irréfragable de cohabitation.

Est également pris en considération comme logement familial, le dernier logement familial des époux ou cohabitants si leur cohabitation a pris fin par un cas de force majeure qui a perduré jusqu'au moment du décès ou si leur cohabitation a pris fin par le transfert de la résidence principale d'un ou des deux intéressés à une maison de repos ou de soins, ou une résidence services ou un complexe résidentiel proposant des services.

Pour l'application du présent article, on entend par cohabitants la personne qui, le Jour de l'ouverture de la succession, se trouve en situation de cohabitation légale avec le défunt conformément aux dispositions du livre III, titre *Vbis* du Code civil.

Article 3

La présente ordonnance entre en vigueur le jour de sa publication au Moniteur belge.

Vincent DE WOLF (F)
Olivier de CLIPPELE (F)
Marion LEMESRE (F)
M. Willem DRAPS (F)

VOORSTEL VAN ORDONNANTIE**tot afschaffing van de successierechten
tussen echtgenoten en wettelijk
samenwonenden op de gezinswoning***Artikel 1*

Deze ordonnantie regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 39 van de Grondwet.

Artikel 2

Artikel 60ter van het Wetboek der Successierechten wordt aangevuld met een § 2, luidend :

« § 2. Onverminderd de eventuele toepassing van § 1, wordt de woning die de erflater en zijn echtgenoot of samenwonende partner op het ogenblik van het overlijden tot gezinswoning diende, volledig vrijgesteld van successierechten tussen echtgenoten en wettelijk samenwonenden volgens onderstaande voorwaarden.

Voor de toepassing van deze bepaling, wordt onder gezinswoning verstaan : de gezamenlijke hoofdverblijfplaats van de erflater en zijn overlevende echtgenoot of wettelijk samenwonende partner. Een uittreksel uit het bevolkingsregister houdt een onweerlegbaar vermoeden in van de samenwoning.

Als gezinswoning wordt eveneens in aanmerking genomen : de laatste gezinswoning van de echtgenoten of samenwonenden als aan hun samenwonen een einde is gekomen, hetzij door een geval van overmacht dat tot op het ogenblik van het overlijden heeft voortgeduurd, hetzij door de verplaatsing van de hoofdverblijfplaats van een van de of van beide betrokkenen naar een rust- of verzorgingsinstelling, een serviceflat of een woningcomplex met dienstverlening.

Voor de toepassing van dit artikel, wordt onder samenwonenden verstaan : de persoon, die op de dag van het openvallen van de nalatenschap, overeenkomstig de bepalingen van boek III, titel *Vbis* van het Burgerlijk Wetboek, wettelijk samenwoont met de erflater.

Artikel 3

Deze ordonnantie treedt in werking de dag waarop ze wordt bekendgemaakt in het Belgisch Staatsblad.